

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ

CIAS 17

ភតិសណ្យា

Leases

ក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិ

International Accounting Standards Board (IASB®)

អារម្ភកថា

ដោយសារនយោបាយ “ឈ្នះ-ឈ្នះ”របស់ សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ប្រទេសកម្ពុជាសម្រេចបាននូវឯកភាពជាតិ, បូរណភាពទឹកដី, អធិបតេយ្យ, និងសុខសន្តិភាពពេញលេញទាំងប្រទេស ហើយបង្កើតបានជាបុរេលក្ខណៈសម្បត្តិសម្រាប់ពង្រឹងស្ថិរភាព នយោបាយ, សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានលើកកម្ពស់ជីវភាព, សុខុមាលភាព និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនជាបន្តបន្ទាប់។ ដើម្បីបន្ត និងពង្រឹងនូវខ្សែនភាពនេះ រាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់ សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី បានដាក់ចេញនិងធ្វើ បច្ចុប្បន្នកម្មជាបន្តបន្ទាប់នូវផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្រមួយនានា ដូចជា “យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាល ទី១, ទី២ និង ទី៣”, “ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨”, “យុទ្ធសាស្ត្រត្រីកោណ”, “យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ២០១១-២០២០” និង “យុទ្ធសាស្ត្ររៀបចំការចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨” ព្រមទាំងធ្វើការកែទម្រង់លើគ្រប់វិស័យ ដែលក្នុងនោះ ការកែទម្រង់លើការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធ ហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រព័ន្ធគណនេយ្យ ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈ ទាំងក្នុងវិស័យឯកជន ជាអទិភាពចម្បងមួយ។

ច្បាប់ស្តីពីគណនេយ្យសហគ្រាស សវនកម្មគណនេយ្យសហគ្រាស និងវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ ដែល ប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧០២/០១១ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០២ និង ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអនុក្រឹត្យលេខ ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៣ ជា ក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត និងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន ក្នុងទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ការកែទម្រង់គណនេយ្យនិង សវនកម្មឯកជន ដើម្បីបង្កើតនូវបរិយាកាសទីផ្សារប្រកួតប្រជែងប្រកបដោយតម្លាភាព សម្រាប់ជំរុញ កំណើនធុរៈកិច្ច និងវិនិយោគឆ្លងប្រទេសនៅកម្ពុជា ។ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ (ក.ជ.គ) ដែលជាស្ថាប័ន បញ្ញត្តិករ និងនិយ័តករនៅក្នុងវិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្ម មានភារកិច្ចចម្បងក្នុងការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដា គណនេយ្យ, ស្តង់ដាសវនកម្ម និងក្របខ័ណ្ឌទស្សនទានគណនេយ្យតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃសេដ្ឋកិច្ច កម្ពុជា ដោយអនុលោមតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ និងការវិវឌ្ឍជាអន្តរជាតិនៅក្នុងវិស័យនេះ ។

សៀវភៅស្តីពី “ស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា ” ត្រូវបានបកប្រែ ទាំងស្រុងចេញពីស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ដែលបានចេញផ្សាយដោយក្រុមប្រឹក្សា ស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិ (International Accounting Standard Board-IASB) ដើម្បីឆ្លើយតបទៅ នឹងសេចក្តីត្រូវការប្រើប្រាស់របស់សហគ្រាសអាជីវកម្មក្នុងការរៀបចំព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន សំដៅនានា បាននូវតម្លាភាព, គណនេយ្យភាព និងភាពអាចជឿទុកចិត្តបាននៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ការអនុវត្តស្តង់ដា របាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា គឺជាកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស, គណនេយ្យករ

និងសវនករផងដែរ។ ការអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា មិនត្រឹមតែរួមចំណែកលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលព័ត៌មាននៃរដ្ឋប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងផ្តល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុដ៏មានសារៈប្រយោជន៍ដល់អ្នកប្រើប្រាស់របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងការសម្រេចចិត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនានា ។

ការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា គឺជាផ្នែកមួយនៃយុទ្ធសាស្ត្រ និងជាផែនការនៃការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងផ្នែកអភិបាលកិច្ចសាធារណៈ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៃ “**យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១១-២០២០**” របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលបានទទួលការអនុម័តពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ នាថ្ងៃទី២៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១។

ក្នុងនាមក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ និង សម្តែងនូវការកោតសរសើរដ៏ស្មោះចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ឯកឧត្តម ជឿ តាយ៉ រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យទាំងអស់ ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីនៃលេខាធិការដ្ឋាន ក.ជ.គ ដែលបានខិតខំពុះពារគ្រប់ឧបសគ្គ និងលះបង់ពេលវេលា, ធនធាន និងកំលាំងកាយចិត្ត ក្នុងការធ្វើឱ្យឯកសារដ៏មានតម្លៃនេះលេចចេញជារូបរាងឡើង។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥

រដ្ឋមន្ត្រី
ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

បណ្ឌិត អ៊ុន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន

អាមេរិក

២០២០ ០៩ ០៤

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានរំលេចនូវទិសដៅចម្បង៤ គឺកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នូវគោលបំណងចម្បងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការសម្រេចបាននិងការរក្សានូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព រួមទាំងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សង្គមកិច្ចមួយដ៏រឹងមាំនិងជានិរន្តរ៍ ដែលធានាកម្រិតជីវភាពនិងសុខដុមរភាពរបស់ប្រជាជនឱ្យប្រសើរឡើងជាលំដាប់។ នៅក្នុងបរិការណ៍នេះ វិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្មមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងជីវិតសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម ពិសេសនៅក្នុងការធានាភាពត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់, តម្លាភាព, គណនេយ្យភាព និងអភិបាលកិច្ចល្អ ក្នុងការគ្រប់គ្រងកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈនិងវិស័យឯកជន។ អាស្រ័យហេតុនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបាន ចាត់ទុកវិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្មនេះ ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុរបស់ជាតិ ដូចមានចែងនៅក្នុង “យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១១-២០២០” ។

អនុវត្តតាមស្មារតីនៃយុទ្ធសាស្ត្រខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលមានក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុជាសេនាធិការ បានជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យនេះយ៉ាងសកម្ម ផ្ដើមចេញពីការកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការចុះកិច្ចបញ្ជីគណនេយ្យនិងការធ្វើសវនកម្ម តាមរយៈការរៀបចំនិងដាក់ឱ្យប្រើនូវច្បាប់ស្តីពី “គណនេយ្យសហគ្រាស សវនកម្មគណនេយ្យសហគ្រាស និងវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ” នៅឆ្នាំ២០០២។ ផ្អែកតាមស្មារតីនៃច្បាប់ខាងលើ ក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តង់ដារគណនេយ្យកម្ពុជា ដែលរួមមាន “ស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា” និង “ស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា សម្រាប់សហគ្រាសពុទ្ធភូតនិងមជ្ឈម” ត្រូវបានដាក់ឱ្យប្រើដោយប្រកាសលេខ ០៦៨ ស.ហ.វ.ប.ក ចុះថ្ងៃទី៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥។ ក្នុងន័យនេះ សហគ្រាសសាធារណៈនិងក្រុមហ៊ុនឯកជននានាដែលកំពុងធ្វើប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មនៅកម្ពុជា ត្រូវប្រើស្តង់ដារគណនេយ្យកម្ពុជាដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានសារវន្តនិងជាប្រភពសម្រាប់រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួនដើម្បីធានាបាននូវតម្លាភាព គណនេយ្យភាព និងភាពអាចជឿទុកចិត្តបានលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពីសំណាក់អ្នកប្រើប្រាស់និងសាធារណៈជន ហើយក៏អាចជាបង្គោលមួយក្នុងការជំរុញកំណើនចំណូលសារពើពន្ធ និងជួយគាំទ្រដល់វឌ្ឍនភាពនិងស្ថេរភាពនៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ក៏ដូចជាជួយជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តសហគ្រាសដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដារដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះដើម្បីរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទាំងសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុងនិងសម្រាប់ការដាក់បង្ហាញនៅអ្នកដែលមានការពាក់ព័ន្ធនានា។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥

រដ្ឋមន្ត្រីការ

**ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងជា
ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ**

ជី សាយី

គោលបំណង

១ គោលបំណងនៃស្តង់ដារនេះ នឹងរៀបរាប់ប្រាប់ពីគោលនយោបាយគណនេយ្យដែលនឹងការលាតត្រដាង ដែលសមស្របដើម្បីអនុវត្តទាក់ទងនឹងភតិសន្យា ។

វិសាលភាព

- ២ ស្តង់ដារនេះត្រូវបានប្រើនៅក្នុងគណនេយ្យសំរាប់ភតិសន្យាទាំងអស់លើកលែងតែ៖
- (ក) ភតិសន្យាដើម្បីរករក ឬប្រើប្រាស់រ៉ែ ប្រេង ឧស្ម័នធម្មជាតិ និងធនធានមិនកកើតឡើងប្រហាក់ប្រហែល និង
 - (ខ) កិច្ចព្រមព្រៀងមានអាជ្ញាបណ្ណសំរាប់ធាតុបែប ដូចជាខ្សែអាត់រូបភាពមានចលនា ឯកសារវីដេអូ ល្ខោនសំដែង អត្ថបទរឿងសរសេរដោយដៃ សិទ្ធិដើម្បីប្រើ/ផលិត និង សិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ។
- ប៉ុន្តែ ស្តង់ដារនេះមិនត្រូវបានអនុវត្តជាមូលដ្ឋាននៃការវាស់វែងសំរាប់៖
- (ក) ទ្រព្យដែលរក្សាដោយភតិកៈដែលត្រូវបានធ្វើគណនេយ្យកម្មជាទ្រព្យវិនិយោគ (សូមមើល ស.គ.អ.ក ៤០ *ទ្រព្យវិនិយោគ*)
 - (ខ) ទ្រព្យវិនិយោគដែលបានផ្តល់ដោយភតិបតីក្រោមភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ (សូមមើល ស.គ.អ.ក ៤០)
 - (គ) ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រដែលរក្សាដោយភតិកៈក្រោមភតិសន្យា

ហិរញ្ញវត្ថុ (សូមមើល ស.គ.អ.ក ៤១ កសិកម្ម) ឬ

(ឃ) ទ្រព្យសកម្មជីវសាស្ត្រដែលផ្តល់ដោយភតិបតីក្រោមភតិសន្យា
ប្រតិបត្តិការ (សូមមើល ស.គ.អ.ក ៤១)

៣ ស្តង់ដារនេះអនុវត្ត ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងដែលផ្ទេរសិទ្ធិ ដើម្បីប្រើប្រាស់
ទ្រព្យសកម្មទោះបីជាសេវាសំខាន់ៗ ដោយភតិបតី អាចមានការជាប់ទាក់
ទងនឹងកិច្ចប្រតិបត្តិការឬការថែទាំនៃទ្រព្យសកម្ម។ ស្តង់ដារនេះមិនអនុវត្ត
ចំពោះកិច្ចព្រមព្រៀងដែលជាកិច្ចសន្យាសំរាប់សេវាដែលមិនផ្ទេរសិទ្ធិដើម្បី
ប្រើប្រាស់ពីភាគីនៃកិច្ចសន្យាមួយទៅភាគីមួយទៀតនោះទេ ។

និយមន័យ

៤ វាក្យស័ព្ទខាងក្រោមនេះត្រូវបានប្រើនៅក្នុងស្តង់ដារនេះជាមួយនឹង
អត្ថន័យជាក់លាក់ដូចតទៅ:

ភតិសន្យា ជាកិច្ចព្រមព្រៀងមួយដែលភតិបតីផ្ទេរទៅឲ្យភតិកៈនូវសិទ្ធិ
ដើម្បីប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្មសំរាប់កាលបរិច្ឆេទបានព្រមព្រៀងគ្នា ជាថ្នូរ
ទទួលបានមកវិញនៃការទូទាត់មួយ ឬ ការទូទាត់ច្រើនដង។

ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ គឺជាភតិសន្យាដែលផ្ទេរហានិភ័យនិងផលប្រយោជន៍
សំខាន់ៗដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការកាន់កាប់នៃទ្រព្យសកម្ម។ កម្មសិទ្ធិអាច
ឬមិនអាចត្រូវបានផ្ទេរនៅពេលចុងក្រោយ ។

ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ គឺជាភតិសន្យាក្រៅពីភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ

ភតិសន្យាមិនអាចលុបចោលបាន គឺជាភតិសន្យាដែលអាចលុបចោលតែ:

(ក) នៅពេលដែលមានការកើតមានឡើងនៃយថាហេតុដាច់ស្រយាល
មួយចំនួន

- (ខ) ជាមួយនឹងការអនុញ្ញាតពីភតិបតី
- (គ) ប្រសិនបើ ភតិកៈចុះកិច្ចសន្យាលើ ភតិសន្យាថ្មីមួយសំរាប់ទ្រព្យសកម្មប្រហាក់ប្រហែល ឬដូចគ្នាជាមួយនឹងភតិបតីដូចគ្នា ឬ
- (ឃ) នៅពេលដែលការទូទាត់ដោយភតិកៈនៃទឹកប្រាក់បន្ថែមបែបនេះ ដែលការបន្តនៃភតិសន្យាមានភាពច្បាស់លាស់ នៅពេលចាប់ផ្តើមភតិសន្យា ។

ពេលចាប់ផ្តើមនៃភតិសន្យា គឺជាពេលដំបូងនៃកាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចសន្យា ភតិសន្យា និងកាលបរិច្ឆេទនៃការសន្យាដោយភាគីទាំងឡាយ ចំពោះ បញ្ញត្តិសំខាន់ៗនៃភតិសន្យា។ គិតត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនេះ

- (ក) ភតិសន្យាមួយត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ឬភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ និង
- (ខ) នៅក្នុងករណីនៃភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ទឹកប្រាក់ដែលនឹងត្រូវទទួលស្គាល់នៅពេលចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេល ភតិសន្យាត្រូវបានគេកំណត់។

ការចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលភតិសន្យា គឺជាកាលបរិច្ឆេទដែលភតិកៈមានសិទ្ធិដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់គេ ដើម្បីប្រើប្រាស់ទ្រព្យសកម្ម ដែលបានធ្វើភតិសន្យា។ វាគឺជាកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលស្គាល់លើក ដំបូងនៃភតិសន្យា (ពោលគឺការទទួលស្គាល់ទ្រព្យសកម្ម បំណុល ចំណូល ឬចំណាយ ដែលកើតចេញពី ភតិសន្យា ដែលសមស្រប)

រយៈពេលភតិសន្យា គឺជាការិយបរិច្ឆេទដែលមិនអាចលុបចោលបាន ដែលភតិកៈបានសន្យាធ្វើភតិសន្យា ទ្រព្យសកម្មជាមួយនឹងរយៈបន្ថែម ដែលភតិកៈមានជំរើសដើម្បីបន្តធ្វើភតិសន្យាទ្រព្យសកម្ម ជាមួយនឹង

ការទូទាត់បន្ថែម ឬដោយគ្មានការទូទាត់បន្ថែម នៅពេលដែលចាប់ផ្តើម
នៃភតិសន្យា វាត្រូវបានប្រាកដថា ភតិកៈនឹងអនុវត្តសិទ្ធិ ។

ការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមា គឺជាការទូទាត់ក្នុងរយៈពេលភតិសន្យា
ដែលភតិកៈ ត្រូវបានតម្រូវ ឬអាចត្រូវបានតម្រូវ ដោយការដកចេញថ្លៃជួល
យថាហេតុ ឲ្យបង្កើតថ្លៃដើមសំរាប់សេវា និងពន្ធដែលត្រូវបង់ដោយ ឬ
សងវិញទៅភតិបតី ជាមួយនឹង៖

(ក) សំរាប់ភតិកៈ ទឹកប្រាក់ណាដែលបានធានាដោយភតិកៈ ឬដោយ
ភតិដែលមានការពាក់ព័ន្ធ នឹងភតិកៈ ឬ

(ខ) សំរាប់ភតិបតី តំលៃកាកសំណល់ណាដែលបានធានាចំពោះ
ភតិបតី ដោយ៖

(១) ភតិកៈ

(២) ភតិដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនឹងភតិកៈ ឬ

(៣) ភតិទី៣ដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងភតិបតីដែលមានលទ្ធភាព
ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីបំពេញកាតព្វកិច្ចក្រោមការធានា ។

ប៉ុន្តែប្រសិនបើភតិកៈមានសិទ្ធិពិសេសមួយដើម្បីទិញទ្រព្យសកម្មតាម
តំលៃមួយដែលត្រូវបានរំពឹងថានឹង ទាបជាងតំលៃសមស្របនៅកាល
បរិច្ឆេទដែលសិទ្ធិពិសេសអាចអនុវត្តបានសំរាប់ទ្រព្យសកម្មនឹងមានភាព
ច្បាស់លាស់ នៅពេលចាប់ផ្តើមភតិសន្យា នោះសិទ្ធិពិសេសនឹងត្រូវបាន
អនុវត្ត ការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមា រួមបញ្ចូលទាំងការទូទាត់អប្បបរមា
ដែលត្រូវសងក្នុងរយៈពេលភតិសន្យារហូតដល់កាលបរិច្ឆេទរំពឹងទុកនៃការ
អនុវត្តសិទ្ធិទិញនេះ និង ការទូទាត់ដែលបានតម្រូវដើម្បីអនុវត្តវា ។

តំលៃសមស្រប គឺជាចំនួនទឹកប្រាក់ដែលទ្រព្យសកម្មមួយអាចត្រូវបាន

ដោះដូរ ឬបំណុលត្រូវបានទូទាត់រវាងភាគីដែលមានការសុំត្រួតពិនិត្យ និង មានការយល់ដឹងនៅក្នុងប្រតិបត្តិការបើកចំហមួយ ។

អាយុកាលសេដ្ឋកិច្ច គឺជា:

- (ក) ជាការិយបរិច្ឆេទដែលទ្រព្យសកម្មត្រូវបានរំពឹងថា នឹងអាចប្រើបាន ក្នុងបំណងសេដ្ឋកិច្ចដោយ អ្នកប្រើប្រាស់មួយឬច្រើន ឬ
- (ខ) ចំនួននៃឯកត្តាផលិត ឬឯកត្តាប្រហាក់ប្រហែលត្រូវបានរំពឹងថា នឹងទទួលបានពីទ្រព្យសកម្ម ដោយអ្នកប្រើប្រាស់មួយឬ ច្រើន

អាយុកាលអាចបាន គឺជាការិយបរិច្ឆេទប៉ាន់ស្មានដែលនៅសល់ចាប់ពី ការចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលភតិសន្យា ដោយមិនមានការកំរិតដោយរយៈពេល ភតិសន្យា លើអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធនៅ ក្នុងទ្រព្យសកម្ម ដែលត្រូវបានរំពឹងថានឹងត្រូវបានប្រើដោយអង្គភាព ។

តំលៃកាកសំណល់មានការធានា គឺ:

- (ក) សំរាប់ភតិកៈ ផ្នែកនៃតំលៃកាកសំណល់ ដែលត្រូវបានធានា ដោយភតិកៈ ឬ ដោយភាគីមួយដែល មានពាក់ព័ន្ធនឹងភតិកៈ (ទឹកប្រាក់នៃការធានាដែលជាចំនួនទឹកប្រាក់អតិបរមាដែលអាច ត្រូវសង នៅក្នុងព្រឹត្តិការណ៍ណាមួយ) និង
- (ខ) សំរាប់ភតិបតី ផ្នែកនៃតំលៃកាកសំណល់ដែលត្រូវបានធានា ដោយភតិកៈ ឬដោយភាគីទី៣ ដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងភតិបតី ដែលមានលទ្ធភាពផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុក្នុងការទូទាត់សងកាតព្វកិច្ច តាមការធានា ។

តម្លៃកាកសំណល់មិនមានការធានា គឺជាចំណែកនៃតម្លៃកាកសំណល់នៃ ទ្រព្យសកម្មបានធ្វើភតិសន្យា ការទទួលស្គាល់តំលៃកាកសំណល់ដោយ

ភតិបតីមិនត្រូវបានអះអាង ឬធានាតែប៉ុណ្ណោះដោយភាគីមួយដែលមាន
ការពាក់ព័ន្ធនឹងភតិបតី។

ថ្លៃដើមផ្ទាល់ដំបូង គឺជាថ្លៃដើមបន្ថែមដែលចូលរួមដោយផ្ទាល់ក្នុងការចរចា
និងរៀបចំភតិសន្យា លើកលែងតែថ្លៃដើមណាដែលបានកើតឡើង ដោយ
អ្នកផលិតឬភតិបតីជាអ្នកចែកចាយ ។

ការវិនិយោគដុលនៅក្នុងភតិសន្យា គឺជាតម្លៃសរុបនៃ៖

- (ក) ការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមាដែលនឹងទទួលបានដោយភតិបតី
ក្រោមភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ និង
- (ខ) តំលៃកាកសំណល់ដែលមិនមានការធានាដែលបង្កទុកចំពោះ
ភតិបតី ។

ការវិនិយោគពិតនៅក្នុងភតិសន្យា គឺជាការវិនិយោគដុលនៅក្នុងភតិសន្យា
ដែលបានធ្វើអប្បបរមាតាម អត្រាការប្រាក់ដែលបង្គាប់នៅក្នុងភតិសន្យា

ចំណូលហិរញ្ញវត្ថុមិនទាន់រកបាន គឺជាការខុសគ្នារវាង៖

- (ក) ការវិនិយោគដុលនៅក្នុងភតិសន្យា និង
- (ខ) ការវិនិយោគពិតនៅក្នុងភតិសន្យា ។

អត្រាការប្រាក់ដែលបង្គាប់នៅក្នុងភតិសន្យា គឺជាអត្រាអប្បហារដែលនៅ
ពេលចាប់ផ្តើមនៃភតិសន្យា នាំឱ្យមានតំលៃបច្ចុប្បន្នសរុប (ក) ការទូទាត់
ភតិសន្យាអប្បបរមា និង(ខ) តំលៃកាកសំណល់មិនមាន ការធានានឹង
ស្មើនឹងតម្លៃសរុបនៃ (១) តំលៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្មបានធ្វើភតិសន្យា
រួចហើយ និង (២) ថ្លៃដើមផ្ទាល់ដំបូងរបស់ភតិបតី ។

អត្រាការប្រាក់កម្ចីបន្ថែមរបស់ភតិកៈ គឺជាអត្រានៃការប្រាក់ ដែល
ភតិកៈគួរត្រូវតែទូទាត់ទៅលើភតិសន្យា ស្រដៀងគ្នា ឬ ប្រសិនបើអត្រា

នោះមិនអាចអនុវត្តបាន អត្រានៅក្នុងពេលចាប់ផ្តើមភតិសន្យា ដែលភតិកៈ
នឹងចំណាយដើម្បីខ្ចីប្រាក់ក្នុងរយៈពេលស្រដៀងគ្នា និងជាមួយនឹង
មូលបត្រស្រដៀងគ្នា មូលនិធិចាំបាច់ទាំងឡាយដើម្បីទិញទ្រព្យសកម្ម ។

ការជួលយថាហេតុ គឺជាផ្នែកនៃការទូទាត់ភតិសន្យាដែលមិនត្រូវបាន
កំណត់នៅក្នុងទឹកប្រាក់ ប៉ុន្តែត្រូវបានផ្អែកលើតំលៃអនាគត នៃកញ្ចប់
ដែលប្រែប្រួលជាជាងជាមួយការកន្លងផុតទៅនៃពេលវេលា (ឧ. ភាគរយ
នៃការលក់នាពេលអនាគត ទឹកប្រាក់នៃការប្រាក់អនាគត សន្ទស្សន៍តំលៃ
អនាគត អត្រាការប្រាក់តាមទីផ្សារ នាពេលអនាគត) ។

៥ កិច្ចព្រមព្រៀងភតិសន្យា ឬការសន្យាអាចរួមបញ្ចូលសំវិធានធន ដើម្បីកែ
សំរួលការទូទាត់ភតិសន្យាសំរាប់ ការផ្លាស់នៅក្នុងថ្លៃដើមសាងសង់ ឬថ្លៃ
ដើមទិញនៃទ្រព្យសម្បត្តិបានធ្វើភតិសន្យា ឬសំរាប់ការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុង
ការវាស់វែងថ្លៃដើមឬតម្លៃខ្លះផ្សេងទៀត ដូចជា កំរិតតំលៃទូទៅ ឬនៅក្នុង
ថ្លៃដើមរបស់ភតិបតីនៃការធ្វើ ហិរញ្ញប្បទានភតិសន្យា ក្នុងកំឡុងការិយ-
បរិច្ឆេទ រវាងការចាប់ផ្តើមនៃភតិសន្យា និងការចាប់ផ្តើមនៃ រយៈពេល
ភតិសន្យា។ ប្រសិនបើដូច្នេះមែននោះ ឥទ្ធិពលនៃការផ្លាស់ប្តូរទាំងនេះត្រូវ
បានចាត់ទុកថាបានកើតឡើងនៅពេលចាប់ផ្តើមដំបូងនៃភតិសន្យាសំរាប់
គោលបំណងនៃស្តង់ដារនេះ ។

៦ និយមន័យ នៃភតិសន្យារួមបញ្ចូលទាំងកិច្ចសន្យាសំរាប់ការជួលទ្រព្យសកម្ម
ដែលមានសំវិធានធនដែលផ្តល់ឱ្យអ្នកជួលនូវសិទ្ធិពិសេស ដើម្បីទិញនូវ
កម្មសិទ្ធិនៃទ្រព្យសកម្ម នៅពេលការបំពេញលក្ខខណ្ឌដែលបានព្រមព្រៀង
គ្នា។ កិច្ចសន្យាទាំងនេះជួលកាល ត្រូវបានហៅថាជា កិច្ចសន្យាទិញមាន
លក្ខណៈជួល ។

ការចាត់ថ្នាក់នៃភតិសន្យា

- ៧ ការចាត់ថ្នាក់នៃភតិសន្យា ដែលបានប្រើនៅក្នុងស្តង់ដារនេះផ្អែកលើទំហំ ដែលហានិភ័យនិងផលប្រយោជន៍ ជាប់ជាមួយនឹងការកាន់កាប់នៃទ្រព្យ សកម្មភតិសន្យា រួចសំរេចដោយភតិបតី ឬដោយភតិកៈ។ ហានិភ័យរួម បញ្ចូលទាំងភរិយនៃការខាតពីសមត្ថភាពនៅទំនេរ ឬភាពហួសសម័យ ខាងបច្ចេកវិជ្ជា និងការប្រែប្រួលនៃចំណូល ដោយសារតែការប្រែប្រួល ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច។ ផលប្រយោជន៍ អាចតំណាងដោយការរំពឹងនៃកិច្ច ប្រតិបត្តិការអាចមានផលចំណេញលើអាយុកាលសេដ្ឋកិច្ចរបស់ទ្រព្យសកម្ម និងចំណេញពីការឡើងតម្លៃ ឬការទទួលស្គាល់នៃតម្លៃកាកសំណល់។
- ៨ ភតិសន្យាត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុប្រសិនបើភតិសន្យា នោះផ្ទេរហានិភ័យនិងផលប្រយោជន៍ សំខាន់ៗទាំងអស់ ដែលជាប់ទាក់ទង នឹងការកាន់កាប់។ ភតិសន្យាត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ ប្រសិនបើភតិសន្យានេះមិនបានផ្ទេរហានិភ័យនិងផលប្រយោជន៍សំខាន់ៗ ទាំងអស់ដែលជាប់ទាក់ទងនឹងការកាន់កាប់ ។
- ៩ ដោយសារតែប្រតិបត្តិការរវាងភតិបតី និងភតិកៈត្រូវបានផ្អែក លើកិច្ចព្រម ព្រៀង រវាងពួកគេវាមានភាពសមស្រប ដើម្បីប្រើប្រាស់និយមន័យដែល មានសង្គតិភាព។ ការអនុវត្តនិយមន័យទាំងនេះចំពោះស្ថានភាពខុសៗគ្នា របស់ភតិបតីនិងភតិកៈអាចផ្តល់លទ្ធផលនៅក្នុងភតិសន្យាដូចគ្នាដែលកំពុង ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ខុសៗគ្នា ដោយពួកគេ។ ឧទាហរណ៍ នេះអាចជាករណី មួយប្រសិនបើភតិបតីមានផលប្រយោជន៍ពីការធានាលើតម្លៃកាកសំណល់

ដែលផ្តល់ដោយភាគីមួយដែលមិនពាក់ព័ន្ធនឹងភតិកៈ ។

១០ ថាភតិសន្យា គឺជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ឬភតិសន្យាប្រតិបត្តិការអាស្រ័យលើស្ថានភាពជាក់ព័ន្ធនៃប្រតិបត្តិការ ជាជាងទំរង់នៃកិច្ចសន្យា* ។

ឧទាហរណ៍នៃស្ថានភាពដែលមួយៗឬមួយៗដែលជាធម្មតាទាំងស្រុងនៃភតិសន្យាដែលកំពុងចាត់ថ្នាក់ជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុគឺ៖

- (ក) ភតិសន្យាផ្ទេរការកាន់កាប់ ទ្រព្យសកម្មទៅឱ្យ ភតិកៈនៅក្នុងគ្រាភតិសន្យា
- (ខ) ភតិកៈមានសិទ្ធិ ដើម្បីទិញទ្រព្យសកម្មតាមតំលៃ ដែលត្រូវបានរំពឹងថានឹងទាបជាងតំលៃសមស្របនៅកាលវិយបរិច្ឆេទដែលសិទ្ធិពិសេសអាចអនុវត្តបានសំរាប់ទ្រព្យសកម្មដែលនឹងមានភាពជាក់លាក់ត្រឹមត្រូវ នៅពេលចាប់ផ្តើមភតិសន្យា ដែលសិទ្ធិពិសេសត្រូវបានអនុវត្ត
- (គ) រយៈពេលភតិសន្យា គឺជាផ្នែកចំបង នៃអាយុកាលសេដ្ឋកិច្ចនៃទ្រព្យសកម្មទោះបីជាកម្មសិទ្ធិមិនត្រូវបានផ្ទេរ
- (ឃ) នៅពេលចាប់ផ្តើមនៃភតិសន្យា តំលៃបច្ចុប្បន្ននៃការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមានៃចំនួនយ៉ាងហោច ណាស់ជាតំលៃសមស្របសរុបនៃទ្រព្យសកម្មបានធ្វើភតិសន្យារួច និង
- (ង) ទ្រព្យសកម្មធ្វើភតិសន្យារួចជាទ្រព្យសកម្មដែលមានលក្ខណៈឯកទេស ដែលមានតែភតិកៈ អាចប្រើប្រាស់វាដោយគ្មានការផ្លាស់សំខាន់ៗ។

១១ សូចនាករនៃស្ថានភាពដែលមួយៗ ឬរួមគ្នាក៏អាចនាំដល់ភតិសន្យា ដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុគឺ៖

- (ក) ប្រសិនបើ ភតិកៈអាចលុបចោលភតិសន្យា ការខាតបង់របស់ភតិបតី ដែលទាក់ទងនឹងការលុបចោល ត្រូវបានភតិកៈជាប់រង
- (ខ) ចំណេញ ឬខាតពីការឡើងចុះនៅក្នុងតំលៃសមស្រប នៃតំលៃកាកសំណល់បង្កចំពោះភតិកៈ (ឧទាហរណ៍ នៅក្នុងទំរង់នៃប្រាក់បង្វិលសងវិញលើការជួល ដោយស្មើនឹងចំណូលពីការលក់ភាគច្រើននៅចុងបញ្ចប់នៃភតិសន្យា) និង
- (គ) ភតិកៈមានលទ្ធភាព ដើម្បីបន្តភតិសន្យាសំរាប់ការិយបរិច្ឆេទបន្តទៀតតាមតំលៃជួលដែលទាបជាងតំលៃជួលទីផ្សារ ។

១២ ឧទាហរណ៍និងសូចនាករនៅក្នុងកថាខណ្ឌ១០ និង ១១ មិនតែងតែប្រាកដប្រជា។ ប្រសិនបើ វាមានភាពច្បាស់លាស់ពីលក្ខណៈផ្សេងទៀត ដែលភតិសន្យាមិនផ្ទេររាល់ហានិភ័យ និងផលប្រយោជន៍សំខាន់ៗទាក់ទងនឹងការកាន់កាប់ នោះទ្រព្យសកម្មត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ។ ជាឧទាហរណ៍ នេះអាចជាករណីមួយប្រសិនបើការកាន់កាប់ទ្រព្យសកម្មផ្ទេរនៅចុងបញ្ចប់នៃភតិសន្យា សំរាប់ការទូទាត់អថេរស្មើនឹងបន្ទាប់តំលៃសមស្រប ឬប្រសិនបើមានតំលៃជួលយថាហេតុ ជាលទ្ធផលនៃភតិកៈមិនមានហានិភ័យនិងផលប្រយោជន៍សំខាន់ៗទាំងអស់ទេ ។

១៣ ការចាត់ថ្នាក់ភតិសន្យា ត្រូវធ្វើឡើងនៅពេលចាប់ផ្តើមនៃភតិសន្យា។ ប្រសិនបើ នៅពេលណាមួយដែល ភតិកៈនិងភតិបតីយល់ព្រមផ្លាស់ប្តូរដើម្បីបទបញ្ញត្តិនៃភតិសន្យា ជាជាងការបន្តកិច្ចសន្យាភតិសន្យា នៅក្នុង

ឥរិយាបថដែលមានផ្តល់លទ្ធផលនៅក្នុងការចាត់ថ្នាក់ខុសគ្នានៃភតិសន្យា ក្រោមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៅក្នុងកថា ខណ្ឌ ៧ - ១២ ប្រសិនបើ លក្ខខណ្ឌ ដែលបានប្តូររួចហើយនោះ បានចូលជាធរមាននៅក្នុងពេលចាប់ផ្តើមនៃ ភតិសន្យា កិច្ចព្រមព្រៀងដែលបានកែប្រែរួចត្រូវបានចាត់ទុកជា កិច្ចព្រម ព្រៀងថ្មីលើរយៈពេលរបស់វា។ ប៉ុន្តែការផ្លាស់ប្តូរការប៉ាន់ស្មាន(ឧទាហរណ៍ ការផ្លាស់ប្តូរការប៉ាន់ស្មាននៃអាយុកាលសេដ្ឋកិច្ច ឬតំលៃកាកសំណល់នៃ ទ្រព្យបានធ្វើភតិសន្យារួច) ឬការផ្លាស់ស្ថានភាព (ជាឧទាហរណ៍ ការធ្វើខូច ដោយភតិកៈ) មិនបាននាំឱ្យមានការកើតឡើង ចំពោះការចាត់ថ្នាក់ថ្មីនៃ ភតិសន្យាសំរាប់គោលបំណងគណនេយ្យ។

១៤ [លុបចោល]

១៥ [លុបចោល]

១៥ក នៅពេលដែលភតិសន្យារួមបញ្ចូលទាំងសមាសធាតុអគារនិងដី អង្គភាព មួយវាយតំលៃលើការចាត់ថ្នាក់នៃ សមាសធាតុនីមួយៗជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ឬជា ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ដោយអនុលោមតាម កថាខណ្ឌ ៧-១៣។ នៅក្នុងការកំណត់ថាតើ សមាសធាតុដីគឺជាភតិសន្យា ប្រតិបត្តិការឬហិរញ្ញវត្ថុ ការពិចារណាដ៏សំខាន់មួយ គឺថាដីជាធម្មតាមិន មានអាយុកាលមិនអាចកំណត់បាន។

១៦ ពេលណាដែលចាំបាច់ ដើម្បីចាត់ថ្នាក់និងធ្វើគណនេយ្យកម្មលើភតិសន្យា នៃដីនិងអគារការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមា (រួមបញ្ចូលការទូទាត់ជាកញ្ចប់ ភ្លាមៗ) ត្រូវបានបែងចែករវាងសមាសធាតុដីនិងអគារតាមសមាមាត្រធៀប ទៅនឹងតំលៃសមស្របនៃការប្រាក់នៃរបស់ជួលជាសមាសធាតុដីនិងអគារ

នៃភតិសន្យានៅពេល ចាប់ផ្តើមភតិសន្យា។ ប្រសិនបើការទូទាត់ភតិសន្យា មិនអាចត្រូវបានបែងចែកដោយជឿជាក់រវាងសមាសធាតុទាំងពីរភតិសន្យា ទាំងមូល ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ លុះត្រាតែវាច្បាស់ថា សមាសធាតុទាំងពីរជាភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ នៅក្នុងករណីនេះ ភតិសន្យា ទាំងមូលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជាភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ ។

១៧ សំរាប់ភតិសន្យានៃដី និងអគារដែលទឹកប្រាក់ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ លើកដំបូងសំរាប់សមាសធាតុដីមិនមានភាពជាសារវន្ត ដោយអនុលោម តាម កថាខណ្ឌ ២០ ដី និងអគារអាចត្រូវបានចាត់ទុកជាទ្រព្យតែមួយ សំរាប់គោលបំណង នៃការចាត់ថ្នាក់ភតិសន្យា និងត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ឬ ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការដោយអនុលោមកថាខណ្ឌ ៧-១៣។ នៅក្នុងករណីនេះ អាយុកាលសេដ្ឋកិច្ចនៃអគារត្រូវបានចាត់ទុក ជាអាយុកាលសេដ្ឋកិច្ចនៃទ្រព្យសកម្មដែលបានជួលទាំងមូល។

១៨ ការវាស់វែងដាច់ដោយឡែកនៃសមាសធាតុដី និងអគារមិនត្រូវបានតម្រូវឱ្យ មានទេនៅពេលដែលភាគកម្មរបស់ ភតិកៈនៅក្នុងទាំងអគារ និងដីត្រូវបាន ចាត់ថ្នាក់ជាទ្រព្យវិនិយោគដោយអនុលោមតាម ស.គ.អ.ក ៤០ និង វិធី សាស្ត្រតំលៃសមស្របត្រូវបានគេប្រើ។ ការគណនាលំអិតត្រូវបានតម្រូវឱ្យ មានសំរាប់ការវាយតំលៃតែប្រសិនបើការចាត់ថ្នាក់នៃសមាសធាតុមួយ ឬ សមាសធាតុទាំងពីរមិនច្បាស់លាស់ ។

១៩ ដោយអនុលោមតាម ស.គ.អ.ក ៤០ វាទំនងថាភតិកៈនឹងចាត់ថ្នាក់ភាគ- កម្មទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលបានរក្សាទុក តាមភតិសន្យាប្រតិបត្តិការជាទ្រព្យ វិនិយោគ។ ប្រសិនបើដូច្នេះមែន ភាគកម្មទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវបានធ្វើគណ-

នេយ្យកម្មប្រសិនបើវាជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ និងលើសពីនេះ វិធីសាស្ត្រ តំលៃសមស្រប ត្រូវបានប្រើសំរាប់ទ្រព្យសកម្ម ដែលបានទទួលស្គាល់។ ភតិកៈត្រូវបន្តធ្វើគណនេយ្យកម្មលើភតិសន្យាជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ទោះបី ជា ព្រឹត្តិការណ៍បន្តបន្ទាប់ផ្លាស់ប្តូរលក្ខណៈ នៃភាគកម្មទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ ភតិកៈក៏ដោយ ដូច្នេះ វាមិន មានការចាត់ថ្នាក់ជាទ្រព្យវិនិយោគទៀតទេ។ នេះនឹងជាករណីមួយប្រសិនបើភតិកៈ ជាឧទាហរណ៍៖

- (ក) កាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលក្រោយមកត្រូវបានផ្ទេរទៅជាទ្រព្យកាន់ កាប់ដោយម្ចាស់តាមថ្លៃដើមជំនួស ស្មើនឹងតំលៃសមស្របនៅកាល បរិច្ឆេទនៃការផ្លាស់ប្តូរការប្រើប្រាស់ ឬ
- (ខ) ផ្តល់ភតិសន្យាបន្ត ដែលផ្ទេរហានិភ័យនិងផលប្រយោជន៍សំខាន់ៗ ទាំងអស់ទាក់ទងនឹងការកាន់កាប់ភាគកម្មទៅឱ្យ ភាគីទី៣ ដែលមិន ពាក់ព័ន្ធ។ ភតិសន្យាបន្តនេះត្រូវបានធ្វើគណនេយ្យកម្មដោយភតិកៈ ជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុចំពោះ ភាគីទី៣ ទោះបីជាភតិសន្យាអាចត្រូវ បានធ្វើគណនេយ្យកម្មជាភតិសន្យា ប្រតិបត្តិការដោយ ភាគីទី៣ ក៏ ដោយ។

ភតិសន្យានៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ភតិកៈ

ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ
ការទទួលស្គាល់លើកដំបូង

២០ នៅពេលចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលភតិសន្យា ភតិកៈត្រូវទទួលស្គាល់ភតិសន្យា

ហិរញ្ញវត្ថុជាទ្រព្យសកម្ម និងបំណុល នៅក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាព
ហិរញ្ញវត្ថុតាមចំនួនទឹកប្រាក់ស្មើនឹងតំលៃសមស្របនៃទ្រព្យ បានធ្វើ
ភតិសន្យារួច ឬប្រសិនបើទាបជាង គឺតាមតំលៃបច្ចុប្បន្ននៃការទូទាត់
ភតិសន្យាអប្បបរមា តំលៃនីមួយៗត្រូវបានកំណត់នៅពេលចាប់ផ្តើម
នៃភតិសន្យា។ អត្រាអប្បហារដែលត្រូវប្រើនៅក្នុងការគណនាតំលៃបច្ចុប្បន្ន
នៃការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមាគឺជាអត្រាការប្រាក់ដែលបង្កប់នៅក្នុង
ភតិសន្យា ប្រសិនបើគេ អាចកំណត់បាន តែប្រសិនបើ មិនអាចកំណត់បាន
ទេ អត្រាកម្ចីបន្ថែមរបស់ភតិកៈនឹងត្រូវបានប្រើ ។ ថ្លៃដើមផ្ទាល់ដំបូងណា
មួយរបស់ភតិកៈ ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងទឹកប្រាក់ដែលបានទទួលស្គាល់ជា
ទ្រព្យសកម្ម ។

២១ ប្រតិបត្តិការ និងព្រឹត្តិការណ៍ផ្សេងទៀតត្រូវបានធ្វើគណនេយ្យកម្មនឹងត្រូវ
បានបង្ហាញដោយអនុលោមតាម ស្ថានភាពពិតនិងភាពជាក់ស្តែងហិរញ្ញវត្ថុ
និងមិនអាស្រ័យលើទំរង់ច្បាប់ទេ ។ ទោះបីជាទំរង់ច្បាប់នៃកិច្ចព្រមព្រៀង
ភតិសន្យា គឺថាភតិកៈ អាចមិនទទួលបានកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់ចំពោះទ្រព្យ
សកម្មបានធ្វើភតិសន្យារួច នៅក្នុងករណីភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុស្ថានភាពពិត
និងភាពជាក់ស្តែងហិរញ្ញវត្ថុគឺថាភតិកៈទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច
នៃការប្រើប្រាស់នៃទ្រព្យសកម្មបានធ្វើភតិសន្យារួចសំរាប់ផ្នែកសំខាន់នៃអា
យុកាលសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងការទទួលបានមកវិញ សំរាប់ការបង្កើតកាតព្វកិច្ច
ដើម្បីទូទាត់សំរាប់សិទ្ធិនោះ នូវទឹកប្រាក់ប្រហាក់ប្រហែលនឹងតំលៃ
សមស្របនៃទ្រព្យសកម្មនិងបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុទាក់ទិន ។

២២ ប្រសិនបើ ប្រតិបត្តិការភតិសន្យាបែបនេះ មិនត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងនៅក្នុង

របាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុរបស់ភតិកៈ ធនធានសេដ្ឋកិច្ច និងកំរិតនៃ កាតព្វកិច្ចនៃអង្គភាពមួយ ត្រូវបានបង្ហាញថាខ្វះ ដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់ អនុបាតហិរញ្ញវត្ថុ។ ដូច្នេះវាមានភាពសមស្របសំរាប់ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលនឹងត្រូវបានទទួលស្គាល់ នៅក្នុងរបាយការណ៍ ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ របស់ភតិកៈទាំងទ្រព្យសកម្ម និងកាតព្វកិច្ចដើម្បីទូទាត់ភតិសន្យានាពេល អនាគត ។ នៅពេលចាប់ផ្តើមនៃ រយៈពេលភតិសន្យាទ្រព្យសកម្ម និង បំណុល សំរាប់ការទូទាត់ភតិសន្យាអនាគត ត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុង របាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ តាមចំនួនទឹកប្រាក់ដូចគ្នាលើកលែងតែ ថ្លៃដើមផ្ទាល់ដំបូងណាមួយរបស់ភតិកៈ ដែលត្រូវបន្ថែមចូលទៅក្នុង ទឹក ប្រាក់ដែលបានទទួលស្គាល់ជាទ្រព្យសកម្ម ។

២៣ វាមិនសមស្របទេសំរាប់បំណុល សំរាប់ទ្រព្យសកម្មបានធ្វើភតិសន្យារួច ដែលនឹងត្រូវបានដាក់បង្ហាញ នៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុជាការកាត់ បន្ថយពីទ្រព្យសកម្មបានធ្វើភតិសន្យារួច ។ ប្រសិនបើសំរាប់ការបង្ហាញពី បំណុលនៅក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុការបែងចែកមួយត្រូវបាន ធ្វើឡើងរវាងបំណុលរយៈពេលខ្លី និងបំណុលរយៈពេលវែងការបែងចែក ដូចគ្នានេះគឺត្រូវបានធ្វើឡើងសំរាប់បំផុតបំណុលភតិសន្យា ។

២៤ ថ្លៃដើមផ្ទាល់ដំបូងជារឿយៗត្រូវបានកើតឡើងទាក់ទងនឹងសកម្មភតិសន្យា ជាក់លាក់ដូចជាការចរចា និងការធានាដល់ការរៀបចំភតិសន្យា។ ថ្លៃដើម ទាំងនេះ ដែលបានកំណត់ថា បានចូលរួមដោយផ្ទាល់ទៅក្នុងសកម្មភាព ដែលបានអនុវត្តដោយភតិកៈសំរាប់ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុត្រូវបានបូកបញ្ចូល ទៅក្នុងទឹកប្រាក់ដែល បានទទួលស្គាល់ជាទ្រព្យសកម្ម ។

ការវាស់វែងបន្តបន្ទាប់

- ២៥ ការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមាត្រូវបានធ្វើសមាមាត្ររវាងបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ និងការកាត់បន្ថយនៃបំណុលដែលនៅសល់។ បន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានបែងចែកទៅការិយបរិច្ឆេទនីមួយៗក្នុងកំឡុងរយៈពេលភតិសន្យា ដូច្នេះនឹងបង្កើតបានជាអត្រាការប្រាក់ប្រចាំគ្រាថេរទៅលើសមតុល្យបំណុលនៅសល់។ ការជួលយថាហេតុ ត្រូវបានគិតជាចំណាយនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ដែលការជួលនោះកើតឡើង ។
- ២៦ នៅក្នុងការអនុវត្តនៅក្នុងការបែងចែកបន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុចំពោះ ការិយបរិច្ឆេទក្នុងកំឡុងរយៈពេលភតិសន្យាភតិកៈអាចប្រើប្រាស់ទំរង់ខ្លះនៃការប៉ាន់ស្មានដើម្បីធ្វើឱ្យងាយស្រួលដល់ការគណនា ។
- ២៧ ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុផ្តល់ការកើនឡើងនូវចំណាយរំលស់សំរាប់ទ្រព្យសកម្មអាចដករំលស់បានក៏ដូចជា ចំណាយហិរញ្ញវត្ថុ សំរាប់ការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យនីមួយៗ ។ គោលនយោបាយរំលស់សំរាប់ទ្រព្យសកម្មភតិសន្យាអាចដករំលស់បានត្រូវតែមានសង្គតិភាពជាមួយនឹងគោលនយោបាយសំរាប់ទ្រព្យសកម្មអាច ដករំលស់បានដែលត្រូវបានកាន់កាប់ និងរំលស់ដែលបានទទួលស្គាល់ត្រូវបានគណនាដោយអនុលោម តាម ស.គ.អ.ក ១៦ ទ្រព្យរោងចក្រ និង ឧបករណ៍ និង ស.គ.អ.ក ៣៨ ទ្រព្យសកម្មអរូបី ។ ប្រសិនបើមិនមាន ភាពប្រាកដប្រជាសមស្របទេដែលថាភតិកៈនឹងទទួលបានការកាន់កាប់នៅក្នុងរយៈពេលភតិសន្យា នោះទ្រព្យសកម្មត្រូវបានដករំលស់ទាំងអស់លើរយៈពេលខ្លីជាងនៃរយៈពេលភតិសន្យា និង

អាយុការអាចប្រើប្រាស់បានរបស់ទ្រព្យសកម្មនោះ ។

២៨ ទឹកប្រាក់អាចដករំលស់បាននៃទ្រព្យសកម្មភតិសន្យា ត្រូវបានបែងចែកទៅ ការិយបរិច្ឆេទគណនេយ្យ ក្នុងកំឡុងការិយបរិច្ឆេទនៃការប្រើប្រាស់បាន រំពឹងទុកលើមូលដ្ឋានជាប្រព័ន្ធ ដែលមានសង្គតិភាពជាមួយគោលនយោ- បាយរំលស់ ដែលភតិកៈប្រើសំរាប់ទ្រព្យសកម្មអាចរំលស់បាន ដែល ត្រូវបានកាន់កាប់ ។ ប្រសិនបើមាន ភាពប្រាកដប្រជា ដែលថាភតិកៈនឹង ទទួលបានការកាន់កាប់នៅចុងរយៈពេលភតិសន្យា នោះការិយបរិច្ឆេទនៃ ការប្រើប្រាស់បានរំពឹងទុកគឺជាអាយុកាលប្រើប្រាស់នៃទ្រព្យសកម្ម បើមិន ដូច្នោះទេ ទ្រព្យសកម្មត្រូវបាន ដករំលស់លើរយៈពេលខ្លីជាងនៃរយៈពេល ភតិសន្យា និងអាយុកាលរបស់វា ។

២៩ ចំណាយសរុបរំលស់សំរាប់ទ្រព្យសកម្ម និងចំណាយហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់ការិយ- បរិច្ឆេទកំរដូចគ្នានឹងការទូទាត់ភតិ សន្យាដែលត្រូវសងសំរាប់ការិយបរិច្ឆេទ និងដូច្នេះហើយ វាមិនសមស្របទេដើម្បីទទួលស្គាល់ការទូទាត់ភតិសន្យា ដែលត្រូវសងជាចំណាយ ។ ដូច្នេះ ទ្រព្យសកម្ម និងបំណុលពាក់ព័ន្ធ មិនទំនងត្រូវស្មើនឹងទឹកប្រាក់បន្ទាប់ពីការចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលភតិសន្យា។

៣០ ដើម្បីកំណត់ថាតើទ្រព្យសកម្មភតិសន្យាបានធ្លាក់ចុះតំលៃ ឬអត់ អង្គភាព មួយត្រូវអនុវត្ត ស.គ.អ.ក ៣៦ ការធ្លាក់ចុះតម្លៃនៃទ្រព្យសកម្ម ។

ការលាតត្រដាងព័ត៌មាន

៣១ បន្ថែមលើការបំពេញការតម្រូវរបស់ ស.រ.ហ.អ.ក ៧ ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ៖ ការលាតត្រដាង ភតិកៈត្រូវ លាតត្រដាងសំរាប់ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដូច

ខាងក្រោម៖

- (ក) សំរាប់ថ្នាក់ទ្រព្យសកម្មនីមួយៗតំលៃយោងពិតនៅចុងការិយបរិច្ឆេទ រាយការណ៍
- (ខ) ការសម្របសម្រួលរវាងតំលៃសរុប នៃការទូទាត់ ភតិសន្យាអប្បបរមាអនាគតនៅចុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍ និងតំលៃបច្ចុប្បន្នរបស់វា ។ លើសពីនេះ អង្គភាពត្រូវលាតត្រដាងពីតំលៃសរុបនៃ ការទូទាត់ភតិសន្យាអនាគតនៅចុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍ និងតំលៃបច្ចុប្បន្ន សំរាប់ការិយបរិច្ឆេទខាងក្រោមនីមួយៗ
 - (១) មិនលើសពី១ឆ្នាំ
 - (២) លើសពី១ឆ្នាំ និង មិនលើសពី៥ឆ្នាំ
 - (៣) លើសពី៥ឆ្នាំ
- (គ) ការជួលយថាហេតុ ដែលបានទទួលស្គាល់ជាចំណាយនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ។
- (ឃ) តំលៃសរុបនៃការទូទាត់ភតិសន្យាបន្តអប្បបរមាពេលអនាគតដែលនឹងត្រូវទទួលក្រោមភតិសន្យាបន្ត ដែលមិនអាចលុបចោលបាននៅចុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍ ។
- (ង) ការពិពណ៌នាទូទៅពីការរៀបចំភតិសន្យាជាសារវិន័យរបស់ភតិកៈដោយរួមបញ្ចូល ប៉ុន្តែមិនបានកំរិត ទេ ដូចខាងក្រោម៖
 - (១) មូលដ្ឋានដែលការជួលយថាហេតុត្រូវសងត្រូវបានកំណត់

(២) អត្ថិភាព និងលក្ខខណ្ឌនៃការបន្ត ឬសិទ្ធិពិសេសទិញ និង
អនុប្រយោគបន្ថែម និង

(៣) ការកំរិតដែលបានកំណត់ដោយការរៀបចំភតិសន្យា
ដូចជាការកំរិតដែលទាក់ទិននឹងភាគលាភ បំណុលបន្ថែម និង
ភតិសន្យាបន្ថែម ។

៣២ លើសពីនេះ ការតម្រូវសំរាប់ការលាតត្រដាងព័ត៌មានដោយអនុលោមតាម
ស.គ.អ.ក ១៦ ស.គ.អ.ក ៣៦ ស.គ.អ.ក ៣៨ ស.គ.អ.ក ៤០ និង
ស.គ.អ.ក ៤១ អនុវត្តចំពោះភតិកៈសំរាប់ទ្រព្យសកម្មដែលបានធ្វើភតិ
សន្យាក្រោមភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ។

ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ

៣៣ ការទូទាត់ភតិសន្យាក្រោមភតិសន្យាប្រតិបត្តិការត្រូវបានទទួលស្គាល់ជា
ចំណាយតាមមូលដ្ឋានថេរលើរយៈពេលភតិសន្យាលុះត្រាតែមូលដ្ឋានជា
ប្រព័ន្ធផ្សេងទៀតតំណាងឱ្យនៃគំរូពេលវេលានៃអត្ថប្រយោជន៍របស់
អ្នកប្រើប្រាស់បានច្រើនជាង ។

៣៤ សំរាប់ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ ការទូទាត់ភតិសន្យា (ដោយរួមបញ្ចូលថ្លៃនៃ
សេវាកម្ម ដូចជាការធានារ៉ាប់រង និងការថែទាំ) ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជា
ចំណាយតាមមូលដ្ឋានថេរលុះត្រាតែមូលដ្ឋានជាប្រព័ន្ធផ្សេងទៀតតំណាង
ឱ្យគំរូពេលវេលានៃអត្ថប្រយោជន៍របស់អ្នកប្រើប្រាស់មានច្រើនជា ទោះបី
ជាការទូទាត់មិនឈរលើមូលដ្ឋាន នោះក៏ដោយ ។

ការលាតត្រដាងព័ត៌មាន

៣៥ លើសពីការបំពេញការតម្រូវនៃ ស.រ.ហ.អ.ក. ៧ ភតិកៈ ត្រូវធ្វើការលាតត្រដាងព័ត៌មាន សំរាប់ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការដូចខាងក្រោម៖

(ក) ទឹកប្រាក់សរុបនៃការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមាអនាគត ក្រោមភតិសន្យាប្រតិបត្តិការសំរាប់គ្រានីមួយៗ ដូចខាងក្រោម៖

(១) មិនលើសពី១ឆ្នាំ

(២) លើសពី១ឆ្នាំនិងមិនលើសពី៥ឆ្នាំ

(៣) លើសពី៥ឆ្នាំ

(ខ) ទឹកប្រាក់សរុបនៃការទូទាត់ភតិសន្យាបន្តអប្បបរមាអនាគត ដែលរំពឹងថានឹងត្រូវទទួលក្រោម ភតិសន្យាបន្តមិនអាចលុបចោលបាននៅចុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍ ។

(គ) ការទូទាត់ភតិសន្យាបន្តនិងភតិសន្យាដែលបានទទួល ស្គាល់ជាចំណាយនៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ជាមួយនឹងទឹកប្រាក់ដាច់ដោយឡែកសំរាប់ការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមា ការជួលយថាហេតុ និងការទូទាត់ភតិសន្យាបន្ត ។

(ឃ) ការបរិយាយទូទៅពីការរៀបចំភតិសន្យាសំខាន់ៗរបស់ភតិកៈ រួមបញ្ចូលទាំង ប៉ុន្តែមិនបានកំរិតទេ ដូចចំណុលដូចខាងក្រោម៖

(១) មូលដ្ឋានដែលការជួលយថាហេតុដែលត្រូវសងត្រូវ បានកំណត់

(២) អត្ថិភាព និង លក្ខខណ្ឌនៃការបន្ត ឬ សិទ្ធិទិញ និង អនុប្រយោគបន្ថែម និង

(៣) ការកំរិតដែលកំណត់ដោយការរៀបចំភតិសន្យា ដូចជា ការកំរិតដែលជាប់ទាក់ទងនឹងភាគលាភ បំណុលបន្ថែម និង ភតិសន្យាបន្ថែម។

ភតិសន្យានៅក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ភតិបតី

**ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ
ការទទួលស្គាល់លើកដំបូង**

៣៦ ភតិបតីត្រូវទទួលស្គាល់ទ្រព្យសកម្ម ដែលរក្សាទុកក្រោម ភតិសន្យា ហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ និងបង្ហាញទ្រព្យសកម្ម ទាំងនោះជាគណនីត្រូវទទួលតាមទឹកប្រាក់ស្មើនឹងតំលៃវិនិយោគពិតនៅក្នុង ភតិសន្យា ។

៣៧ ក្រោមភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ រាល់ហានិភ័យនិងផលប្រយោជន៍សំខាន់ៗទាក់ ទងនឹងការកាន់កាប់ត្រូវបានផ្ទេរដោយភតិបតី និងដូច្នេះហើយ ការទូទាត់ ភតិសន្យាដែលនឹងត្រូវទទួលត្រូវបានចាត់ទុកដោយភតិបតីថាជា ការសង ប្រាក់ដើម និងចំណូលហិរញ្ញវត្ថុដើម្បីសងវិញ និងផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់ ភតិបតីសំរាប់ការវិនិយោគនិងសេវាកម្ម ។

៣៨ ថ្លៃដើមចំណាយដំបូងជារឿយៗ ដែលបានកើតឡើងដោយភតិបតីនិងត្រូវ បញ្ចូលទឹកប្រាក់ដូចជាសេវាជើងសារ និងសេវាច្បាប់ និងថ្លៃដើមផ្ទៃក្នុង

ដែលបានកើត និងពាក់ព័ន្ធដោយផ្ទាល់ ទៅនឹងការចរចានិងការរៀបចំ ភតិសន្យា។ ថ្ងៃដើមទាំងនោះមិនបញ្ចូលចំណាយទូទៅ ដូចជាចំណាយ ដែលបានកើតឡើងដោយក្រុមលក់ និងទីផ្សារជាដើម។ សំរាប់ភតិសន្យា ហិរញ្ញវត្ថុ ជាជាងភតិសន្យា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងភតិបតីជាអ្នកផលិតនិងជា អ្នកចែកចាយ ថ្លៃដើមផ្ទាល់ដំបូងត្រូវបញ្ចូលនៅក្នុងការវាស់វែងដំបូងនៃ ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុដែលត្រូវទទួល ហើយកាត់បន្ថយទឹកប្រាក់នៃចំណូល ដែលបានទទួលស្គាល់លើរយៈពេលភតិសន្យា។ អត្រាការប្រាក់ដែលបង្កប់ នៅក្នុងភតិសន្យា ត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងរបៀបមួយ ដែលថ្លៃដើមផ្ទាល់ ដំបូងត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុង ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលត្រូវទទួលដោយ ស្វ័យប្រវត្តិ មិនមានការចាំបាច់ដើម្បីបូកបន្ថែមចំណាយនោះដាច់ដោយ ឡែកនោះទេ។ ថ្លៃដើមដែលបានកើតឡើងដោយភតិបតី ជាអ្នកចែកចាយ ឬអ្នកផលិតទាក់ទងនឹងការចរចានិងការរៀបចំភតិសន្យាត្រូវបានដកចេញ ពីការកំណត់ថ្លៃដើមដំបូង ។ ជាលទ្ធផល ថ្លៃដើមត្រូវបានដកចេញពីការ វិនិយោគពិតនៅក្នុងភតិសន្យា និងត្រូវបានទទួលស្គាល់ ជាចំណាយនៅ ពេលដែល ប្រាក់ចំណេញពីការលក់ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ ដែលសំរាប់ ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុជាធម្មតាគឺនៅពេលចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលកភតិសន្យា។

ការវាស់វែងបន្តបន្ទាប់

៣៩ ការទទួលស្គាល់ចំណូលហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានផ្អែកលើកំរិតដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពី អត្រាចំណេញប្រចាំគ្រាថេរលើការវិនិយោគពិត របស់ភតិបតីនៅក្នុង ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ។

៤០ ភតិបតីមានគោលដៅ បែងចែកចំណូលហិរញ្ញវត្ថុលើរយៈពេលភតិសន្យា ដោយឈរលើមូលដ្ឋានជាប្រព័ន្ធ និងសមហេតុផល។ ការបែងចែកប្រាក់ ចំណូលនេះ ត្រូវបានផ្អែកលើគំរូមួយ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីចំណេញប្រចាំត្រា ថេរ លើការវិនិយោគពិតរបស់ ភតិបតីនៅក្នុងភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ។ ការ ទូទាត់ភតិសន្យាដែលទាក់ទិននឹង ការិយបរិច្ឆេទ ដោយដកចេញនូវថ្លៃ ដើមសេវា ត្រូវបានប្រើទល់នឹងការវិនិយោគដុលនៅក្នុងភតិសន្យា ដើម្បី កាត់បន្ថយគោលការណ៍ និង ចំណូលហិរញ្ញវត្ថុដែលមិនទាន់រកបាន ។

៤១ តំលៃកាកសំណល់មិនមានការធានាបានប៉ាន់ស្មានរួច ត្រូវបានប្រើនៅក្នុង ការគណនាការវិនិយោគដុលរបស់ ភតិបតីនៅក្នុងភតិសន្យាត្រូវបានពិនិត្យ មើលឡើងវិញជាប្រចាំ។ ប្រសិនបើមានការកាត់បន្ថយនៅក្នុងតំលៃកាក សំណល់មិនមានការធានាបានប៉ាន់ស្មានរួច នោះការបែងចែកចំណូលលើ រយៈពេលភតិសន្យាត្រូវបានកែប្រែ ហើយការកាត់បន្ថយណាមួយដែល ទាក់ទងនឹងទឹកប្រាក់បានបង្ករទុកត្រូវបានទទួលស្គាល់ភ្លាម ។

៤១ក ទ្រព្យសកម្មមួយក្រោមភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ដែលត្រូវបានចាត់ថ្នាក់ជា ការរក្សាទុកសំរាប់លក់ (ឬនៅក្នុងការលក់ទ្រព្យសកម្មជាក្រុម ដែលត្រូវបាន ចាត់ថ្នាក់ជាការរក្សាទុកសំរាប់) ដោយអនុលោមតាម ស.រ.ហ.អ.ក. ៥ *ទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែងរក្សាទុកសំរាប់លក់ និងកិច្ចប្រតិបត្តិការមិនបន្ត* ត្រូវបានធ្វើគណនេយ្យកម្មដោយ អនុលោមតាម ស.រ.ហ.អ. នោះ ។

៤២ ភតិបតីជាអ្នកផលិត ឬជាអ្នកចែកចាយត្រូវទទួលស្គាល់ប្រាក់ចំណេញ ឬ ខាតពីការលក់នៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ដោយអនុលោមតាមគោលនយោបាយ ដោយអង្គភាពសំរាប់ការលក់ទាំងអស់។ ប្រសិនបើអត្រាការប្រាក់ទាប

ត្រូវបានគេលើកឡើងដោយក្លែងក្លាយ នោះប្រាក់ចំណេញពីការលក់ត្រូវបានហាមឃាត់ចំពោះអត្រាដែលបាន ប្រើប្រសិនបើ អត្រាការប្រាក់ ទីផ្សារត្រូវបានគេគិតនោះ។ ថ្លៃដើមដែលបានកើតឡើងដោយភតិបតីជាអ្នកផលិត ឬអ្នកបែងចែកទាក់ទងនឹងការចរចា និងរៀបចំភតិសន្យាត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណាយនៅពេលដែលប្រាក់ចំណេញពីការលក់ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ ។

៤៣ អ្នកផលិត ឬ អ្នកចែកចាយជារឿយៗផ្តល់ឱ្យអតិថិជននូវជំរើសនៃការទិញ ឬធ្វើភតិសន្យាទ្រព្យសកម្មមួយ។ ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុនៃទ្រព្យសកម្មដោយភតិបតីជាអ្នកផលិត ឬអ្នកចែកចាយធ្វើឱ្យកើតមានប្រភេទចំណូលពីរ៖

(ក) ប្រាក់ចំណេញ ឬខាត ដែលសមមូលទៅនឹងប្រាក់ចំណេញ ឬខាត ដែលកើតចេញពីការលក់ទាំងអស់នៃទ្រព្យសកម្ម ដែលកំពុងធ្វើភតិសន្យាតាមតំលៃលក់ធម្មតា ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីទំហំអាចអនុវត្តបាន ឬអប្បបរមាពាណិជ្ជកម្ម និង

(ខ) ចំណូលហិរញ្ញវត្ថុលើរយៈពេលភតិសន្យា

៤៤ ចំណូលពីការលក់ ដែលបានទទួលស្គាល់ នៅពេលចាប់ផ្តើមរយៈពេលភតិសន្យាដោយភតិបតីជាអ្នកផលិត ឬជាអ្នកជួល គឺជាតំលៃសមស្របនៃទ្រព្យសកម្ម ឬប្រសិនបើទាបជាងតំលៃបច្ចុប្បន្ន នៃការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមាដែលបង្កទុកចំពោះភតិបតី ត្រូវបានគណនាតាមអត្រាការប្រាក់ទីផ្សារ។ ថ្លៃដើមនៃការលក់ ដែលបានទទួលស្គាល់ នៅពេលចាប់ផ្តើមនៃរយៈពេលភតិសន្យា គឺជាថ្លៃដើម ឬតំលៃយោងប្រសិនបើខុសគ្នានៃទ្រព្យ

ភតិសន្យាដកចេញ នូវតំលៃបច្ចុប្បន្ន នៃតំលៃកាកសំណល់មិនមានការ
ធានា។ ភាពខុសគ្នារវាងចំណូលពីការលក់ និងថ្លៃដើមនៃការលក់ គឺជា
ប្រាក់ចំណេញពីការលក់ ដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ ដោយអនុលោមតាម
គោលនយោបាយរបស់អង្គភាពសំរាប់ការលក់ទាំងអស់ ។

៤៥ ភតិបតីជាអ្នកផលិត ឬអ្នកចែកចាយលើកឡើងពីអត្រាការប្រាក់ទាបក្លែង
ក្លាយដើម្បី ទាក់ទាញអតិថិជន។ ការប្រើប្រាស់អត្រាទាំងនេះ នឹងផ្តល់
លទ្ធផល នៅក្នុងចំណែកលើសនៃចំណូលសរុបពីប្រតិបត្តិការដែលកំពុង
ត្រូវបានទទួលស្គាល់តាមពេលវេលាលក់។ ប្រសិនបើ អត្រាការប្រាក់ទាប
ក្លែងក្លាយត្រូវបានលើកឡើង នោះប្រាក់ចំណេញពីការលក់ត្រូវបានហាម
ឃាត់ចំពោះអត្រា ដែលបានប្រើប្រសិនបើអត្រាការប្រាក់ទីផ្សារត្រូវបានគេយក
មកគិត ។

៤៦ ថ្លៃដើមដែលបានកើតឡើងដោយភតិបតីជាអ្នកផលិត ឬជាអ្នកចែកចាយ
ទាក់ទងនឹងការចរចា និងការរៀបចំភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបានទទួល
ស្គាល់ជាចំណាយ នៅពេលចាប់ផ្តើមរយៈពេលភតិសន្យាពីព្រោះថ្លៃដើម
ទាំងនោះមានការពាក់ព័ន្ធជាសំខាន់ទៅនឹងការរកប្រាក់ចំណេញពីការលក់
ឱ្យអ្នកផលិតឬអ្នកចែកចាយ ។

ការលាតត្រដាង

៤៧ លើសពីការបំពេញការតម្រូវនៅក្នុង ស.រ.ហ.អ.ក. ៧ ភតិបតីត្រូវលាត
ត្រដាងចំណុចខាងក្រោមសំរាប់ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ៖

(ក) ការសំរេចសំរួលរវាងការវិនិយោគដុលនៅក្នុងភតិសន្យា នៅចុង
ការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍ និងតំលៃ បច្ចុប្បន្ននៃការទូទាត់ភតិសន្យា
អប្បបរមាដែលត្រូវទទួលនៅចុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍។

លើសពីនេះ អង្គភាពមួយត្រូវលាតត្រដាងការវិនិយោគដុល
នៅក្នុងភតិសន្យា និងការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមា ដែលនឹងត្រូវ
ទទួលនៅចុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍ សំរាប់ការិយបរិច្ឆេទ
នីមួយៗដូចខាងក្រោម៖

(១) មិនលើពី១ឆ្នាំ

(២) លើសពី១ឆ្នាំនិងមិនលើសពី៥ឆ្នាំ

(៣) លើសពី៥ឆ្នាំ ។

(ខ) ចំណូលហិរញ្ញវត្ថុមិនទាន់រកបាន

(គ) តំលៃកាកសំណល់មិនមានការធានាដែលបង្ករទុកជាផលប្រ-
យោជន៍របស់ភតិបតី ។

(ឃ) ប្រាក់បូកបន្ត សំរាប់ការទូទាត់ភតិសន្យាមិនអាចប្រមូលបានដែល
ត្រូវបានទទួល

(ង) ការជួលយថាហេតុ ដែលបានទទួលស្គាល់ជាចំណូលនៅក្នុង
ការិយបរិច្ឆេទ

(ច) ការពិពិធានទូទាត់ អំពីការរៀបចំភតិសន្យាជាសារវត្ថុរបស់
ភតិបតី។

៤៨ ជាសូចនាករនៃកំណើនជារឿយៗមានប្រយោជន៍ផងដែរដើម្បីលាតត្រដាងពីការវិនិយោគដុលដកចេញប្រាក់ចំណូលមិនទាន់រកបាននៅក្នុងអាជីវកម្មថ្មី បន្ថែមក្នុងកំឡុងការិយបរិច្ឆេទបន្ទាប់ពីការកាត់ចេញនូវទឹកប្រាក់ពាក់ព័ន្ធសំរាប់ភតិសន្យាបានលុបចោល ។

ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ

៤៩ ភតិបតីត្រូវបានបង្ហាញពីទ្រព្យសកម្មដែលជាកម្មវត្ថុចំពោះភតិសន្យាប្រតិបត្តិការនៅក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុដោយអនុលោមតាមលក្ខណៈនៃទ្រព្យសកម្ម ។

៥០ ចំណូលពីភតិសន្យាពីភតិសន្យាប្រតិបត្តិការត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងចំណូលតាមមូលដ្ឋានថេរលើរយៈពេលភតិសន្យា លុះត្រាមូលដ្ឋានជាប្រព័ន្ធមួយផ្សេងទៀតអាចតំណាងពីគំរូពេលវេលាបានច្រើនជាងមុន ដែលអត្ថប្រយោជន៍ពីការប្រើប្រាស់ដែលបានទទួលពីទ្រព្យសកម្មភតិសន្យាត្រូវបានកាត់បន្ថយ ។

៥១ ថ្លៃដើមដែលរួមបញ្ចូលនូវរំលស់ ដែលបានកើតឡើងក្នុងការរកចំណូលពីភតិសន្យាត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណាយ។ ចំណូលពីភតិសន្យា(ដកចេញនូវចំណូលពីសេវា ដែលបានផ្តល់ ដូចជាធានារ៉ាប់រងថែរទាំ) ត្រូវបានទទួលស្គាល់តាមមូលដ្ឋានថេរលើរយៈពេលភតិសន្យាទោះបីជាចំណូលមិនបានផ្អែកលើមូលដ្ឋានបែបនេះក៏ដោយ លុះត្រាតែមានមូលដ្ឋានជាប្រព័ន្ធមួយផ្សេងទៀតបានតំណាងឱ្យគំរូពេលវេលាបានច្រើនដែលអត្ថប្រយោជន៍បានមកពីការប្រើប្រាស់ ដែលបានទទួលពីទ្រព្យសកម្មភតិសន្យា ត្រូវបាន

កាត់បន្ថយ ។

៥២ ថ្ងៃដើមផ្ទាល់ដំបូងដែលបានកើតឡើងដោយភតិបតីនៅក្នុងការចរចា និង ការរៀបចំភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ ត្រូវបានបូកបន្ថែមទៅក្នុងតំលៃយោងនៃ ទ្រព្យសកម្មភតិសន្យានិងត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណាយលើរយៈភតិសន្យា ដោយឈរលើមូលដ្ឋានដូចគ្នានឹងចំណូលភតិសន្យា ។

៥៣ គោលនយោបាយរំលស់ សំរាប់ទ្រព្យសកម្មភតិសន្យាអាចរំលស់បាន ត្រូវតែមានសង្គតិភាពជាមួយ គោលនយោបាយរំលស់សំរាប់ទ្រព្យសកម្ម ស្រដៀងគ្នា ហើយរំលស់ត្រូវបានគណនាដោយអនុលោមតាម ស.គ.អ.ក ១៦ និង ស.គ.អ.ក ៣៨ ។

៥៤ ដើម្បីកំណត់ថាតើ ទ្រព្យសកម្មភតិសន្យាបានធ្លាក់ចុះតំលៃ អង្គភាពមួយ អនុវត្ត ស.គ.អ.ក ៣៦ ។

៥៥ ភតិបតីជាអ្នកផលិត ឬអ្នកចែកចាយមិនទទួលស្គាល់ប្រាក់ចំណេញពីការ លក់នៅពេលចុះកិច្ចព្រមព្រៀង ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការទេ ពីព្រោះវាមិន សមមូលទៅនឹងការលក់ ។

ការលាតត្រដាង

៥៨ លើសពីការបំពេញការតម្រូវនៃ ស.រ.ហ.អ.ក ៧ ភតិបតីត្រូវលាតត្រដាង សំរាប់ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ ដូចខាងក្រោម៖

(ក) ការទូទាត់ភតិសន្យាអប្បបរមាអនាគតក្រោមភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ

មិនអាចលុបចោលបានក្នុងទឹកប្រាក់សរុប និងសំរាប់ការិយបរិច្ឆេទ
នីមួយៗ ដូចខាងក្រោម៖

(១) មិនលើសពី១ឆ្នាំ

(២) លើសពី១ឆ្នាំនិងមិនលើសពី៥ឆ្នាំ

(៣) លើសពី៥ឆ្នាំ

(ខ) ទឹកប្រាក់ជួលយថាហេតុសរុប ដែលបានទទួលស្គាល់ជាចំណូល
នៅក្នុងការិយបរិច្ឆេទ

(គ) ការពិពណ៌នាទូទាត់នៃការរៀបចំភតិសន្យារបស់ភតិបតី

៥៧ លើសពីនេះទៅទៀត ការគំរូរសំរាប់ការលាតត្រដាងនៅក្នុង ស.គ.អ.ក
១៦, ស.គ.អ.ក ៣៦, ស.គ.អ.ក ៣៨, ស.គ.អ.ក ៤០, និង ស.គ.អ.ក
៤១ អនុវត្តចំពោះភតិបតីសំរាប់ទ្រព្យសកម្មដែលបានផ្តល់ក្រោមភតិសន្យា
ប្រតិបត្តិការ ។

ប្រតិបត្តិការការលក់ និង ភតិសន្យាត្រឡប់វិញ

៥៨ ប្រតិបត្តិការការលក់ និងប្រតិបត្តិការភតិសន្យាត្រឡប់វិញទាក់ទិននឹងការ
លក់ទ្រព្យសកម្ម ហើយធ្វើភតិសន្យាត្រឡប់វិញនូវទ្រព្យសកម្មដូចគ្នា។ ការ
ទូទាត់និងតំលៃលក់ជាធម្មតាគឺអាស្រ័យឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមកពីព្រោះពួកគេ
ត្រូវបានចរចាជាប់គ្នា ។ ការទទួលស្គាល់គណនេយ្យលើប្រតិបត្តិ-
ការលក់ និងភតិសន្យាត្រឡប់វិញអាស្រ័យលើប្រភេទនៃភតិសន្យា ដែល
ជាប់ពាក់ព័ន្ធ។

៥៩ ប្រសិនបើប្រតិបត្តិការលក់និងភតិសន្យាត្រឡប់វិញនាំឱ្យកើតភតិសន្យា

ហិរញ្ញវត្ថុ នោះផ្នែកលើសនៃ ចំណូលពីការលក់លើតំលៃយោងមិនត្រូវបាន ទទួលស្គាល់ភ្លាមជាចំណូលដោយភតិកៈ-អ្នកលក់ នោះទេ ។ ជំនួសមកវិញ វាត្រូវបានពន្យា និងត្រូវបានធ្វើរំលស់លើរយៈពេលភតិសន្យា។

៦០ ប្រសិនបើភតិសន្យាត្រូវបានបំបែកជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ នោះប្រតិបត្តិការ គឺជាមធ្យោបាយមួយ ដែលភតិបតីផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុទៅឱ្យភតិកៈ ជាមួយនឹង ទ្រព្យសកម្មជាការធានា។ សំរាប់ហេតុផលនេះ វាមិនសមស្របទេ ដើម្បី ទទួលស្គាល់ផ្នែកលើសនៃចំណូលពីការលក់លើតំលៃយោងជាចំណូល។ ផ្នែកលើសនេះត្រូវបានពន្យា និងត្រូវរំលស់លើរយៈពេលភតិសន្យា។

៦១ ប្រសិនបើប្រតិបត្តិការលក់និងភតិសន្យាត្រូវបានបំបែកទៅជាភតិសន្យា ប្រតិបត្តិការ ហើយវាច្បាស់ថា ប្រតិបត្តិការត្រូវបានបង្កើតឡើងតាមតំលៃ សមស្រប ប្រាក់ចំណេញឬខាតត្រូវបានទទួលស្គាល់ភ្លាម។ ប្រសិនបើ តំលៃ លក់ក្រោមតំលៃសមស្រប ប្រាក់ចំណេញ ឬខាតត្រូវបានទទួលស្គាល់ភ្លាម លើកលែងតែប្រសិនបើការខាតត្រូវបានកាត់កងសំរាប់ការទូទាត់ភតិសន្យា អនាគតតាមតំលៃទីផ្សារ វាត្រូវបានពន្យា និង រំលស់តាមសមាមាត្រចំពោះ ការទូទាត់ភតិសន្យាលើការិយបរិច្ឆេទដែលទ្រព្យសកម្មត្រូវបានរំពឹងថានឹង ត្រូវបានប្រើ។ ប្រសិនបើតំលៃលក់លើសពីតំលៃសមស្រប ផ្នែកលើសលើ តំលៃសមស្របត្រូវបានពន្យា និងត្រូវបានរំលស់លើការិយបរិច្ឆេទដែល ទ្រព្យសកម្មត្រូវបានរំពឹងថានឹងត្រូវបានប្រើប្រាស់។

៦២ ប្រសិនបើភតិសន្យាត្រូវបានបំបែកជាភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ ហើយការទូទាត់ ភតិសន្យា និងតំលៃលក់គឺជាតំលៃសមស្រប មានប្រតិបត្តិការលក់ធម្មតា និងប្រាក់ចំណេញឬខាតត្រូវបានទទួលស្គាល់ភ្លាម។

៦៣ សំរាប់ភតិសន្យាប្រតិបត្តិការ ប្រសិនបើតំលៃសមស្របនៅពេលលក់ និងប្រតិបត្តិការភតិសន្យាត្រឡប់វិញ តិចជាងតំលៃយោងនៃទ្រព្យសកម្ម ប្រាក់ខាតដែលស្មើនឹងទឹកប្រាក់នៃភាពខុសគ្នារវាងតំលៃយោង និង តំលៃសមស្របត្រូវបានទទួលស្គាល់ភ្លាម ។

៦៤ សំរាប់ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ ពុំចាំបាច់មានការកែសំរួលបែបនេះទេលុះត្រាតែ មានការធ្លាក់ចុះតំលៃ ដែលក្នុងករណីតំលៃយោង គឺត្រូវបានកាត់បន្ថយ មកត្រឹមតំលៃអាចទទួលបាន ដោយអនុលោមតាមស.គ.អ.ក ៣៦។

៦៥ ការតម្រូវពីការលាតត្រដាងព័ត៌មានសំរាប់ភតិកៈ និងភតិបតីអនុវត្តស្មើគ្នា ចំពោះការលក់និងប្រតិបត្តិការភតិសន្យាត្រឡប់វិញ។ ការពិពិណនា ដែល បានតម្រូវឲ្យមានពីការរៀបចំភតិសន្យាសំខាន់ៗ នាំដល់ការលាតត្រដាង ព័ត៌មាននៃបញ្ញត្តិតែមួយ ឬមិនធម្មតានៃកិច្ចព្រមព្រៀង ឬលក្ខខណ្ឌនៃ ប្រតិបត្តិការលក់និងភតិសន្យាត្រឡប់វិញ ។

៦៦ ប្រតិបត្តិការលក់ និងភតិសន្យាត្រឡប់វិញបង្កើតឲ្យមានលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ការលាតត្រដាងដាច់ដោយឡែកពីគ្នា នៅក្នុង ស.គ.អ.ក. ១ ការបង្ហាញ របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

អន្តរបញ្ញត្តិ

៦៧ យោងទៅកថាខណ្ឌ ៦៨ ការអនុវត្តបែបប្រតិសកម្មនៃស្តង់ដារនេះត្រូវបាន លើកទឹកចិត្តប៉ុន្តែមិនបានតម្រូវទេ។ ប្រសិនបើស្តង់ដារមិនត្រូវបានអនុវត្ត បែបប្រតិសកម្មទេ សមតុល្យមុនពេលកើតមានភតិសន្យា ត្រូវបានចាត់ ទុកថាបានកំណត់ដោយភតិបតី និងត្រូវបានធ្វើគណនេយ្យកម្មពេលក្រោយ មកដោយអនុលោមតា បញ្ញត្តិនៃស្តង់ដារនេះ។

៦៨ អង្គភាពមួយដែលកាលពីមុនបានអនុវត្ត ស.គ.អ.ក ១៧ (បានកែប្រែឆ្នាំ ១៩៩៧) ត្រូវអនុវត្តការធ្វើវិសោធនកម្ម ដែលបានធ្វើឡើងដោយស្តង់ដារនេះ បែបប្រតិសកម្មសំរាប់ភតិសន្យាទាំងអស់ ឬ ប្រសិនបើ ស.គ.អ.ក ១៧ (បានកែប្រែ ឆ្នាំ១៩៩៧) មិនត្រូវបានប្រើបែបប្រតិសកម្មទេ សំរាប់គ្រប់ភតិសន្យាដែលបានចុះកិច្ចព្រមព្រៀងរួចហើយចាប់តាំងពីអង្គភាពបានអនុវត្តលើកដំបូងនូវស្តង់ដារនោះ ។

៦៨ក អង្គភាពមួយត្រូវវាយតម្លៃឡើងវិញនូវការចាត់ថ្នាក់នៃសមាសធាតុដ៏នៃភតិសន្យាដែលមិនទាន់ហួសកំណត់ នៅថ្ងៃដែលអង្គភាពប្រើវិសោធនកម្មដែលបានចែងនៅក្នុងកថាខណ្ឌ ៦៩ក ដោយឈរលើមូលដ្ឋាន ព័ត៌មានដែលមានស្រាប់នៅពេលដំបូងនៃភតិសន្យាទាំងនោះ។ អង្គភាពត្រូវទទួលស្គាល់ភតិសន្យា ដែលទើបតែចាត់ថ្នាក់ថ្មីៗជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុបែបប្រតិសកម្ម ដោយអនុលោមតាម ស.គ.អ.ក ៨ គោលនយោបាយគណនេយ្យ ការផ្លាស់ប្តូរការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ និងកំហុសឆ្គង។ ប៉ុន្តែប្រសិនបើ អង្គភាពមួយមិនមានព័ត៌មានចាំបាច់ដើម្បីប្រើប្រាស់វិសោធនកម្មបែបប្រតិសកម្មទេ អង្គភាពត្រូវ៖

- (ក) អនុវត្តវិសោធនកម្មចំពោះភតិសន្យាទាំងនោះដោយឈរលើមូលដ្ឋានការពិត និងស្ថានភាព ដែលមានស្រាប់នៅថ្ងៃដែលអង្គភាពប្រើវិសោធនកម្ម និង
- (ខ) ទទួលស្គាល់ទ្រព្យសកម្ម និងបំណុលដែលទាក់ទិននឹងភតិសន្យាដ៏ដែលបានចាត់ថ្នាក់ថ្មីជាភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ តាមតំលៃសមស្របនៅថ្ងៃនោះ ភាពខុសគ្នារវាងតំលៃសមស្របទាំងនោះត្រូវបាន

ទទួលស្គាល់នៅក្នុងប្រាក់ចំណេញរក្សាទុក ។

កាលបរិច្ឆេទប្រសិទ្ធិភាព

៦៩ អង្គភាពមួយ ត្រូវប្រើស្តង់ដារនេះសំរាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំ ដែលចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃ ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥។ ការអនុវត្តមុនត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត។ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយប្រើស្តង់ដារនេះសំរាប់ការិយបរិច្ឆេទមុនថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៥ អង្គភាពត្រូវលាតត្រដាងពីហេតុការណ៍នោះ ។

៦៩ក កថាខណ្ឌ ១៤ និង ១៥ ត្រូវបានលុបចោល និង កថាខណ្ឌ១៥ក និង ៦៨ក ត្រូវបានបញ្ចូលបន្ថែមជាផ្នែក មួយនៃការកែលម្អ ស.វ.ហ.អ.ក ដែលបានចេះផ្សាយនៅក្នុងខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៩។ អង្គភាពមួយត្រូវអនុវត្តវិសោធនកម្មទាំងនោះសំរាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំដែលចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃ ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០១០។ ការអនុវត្តមុនត្រូវបានអនុញ្ញាត។ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយប្រើវិសោធនកម្មសំរាប់ការិយបរិច្ឆេទដំបូង អង្គភាពត្រូវលាតត្រដាងពីហេតុការណ៍នោះ។

ការដកចេញនៃ ស.គ.អ.ក ១៧ (បានកែប្រែឆ្នាំ១៩៩៧)

៧០ ស្តង់ដារនេះជំនួសឱ្យ ស.គ.អ.ក ១៧ ភគិសន្យា(កែប្រែក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៧)។

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ

ក.ជ.គ គឺជាស្ថាប័នបញ្ញត្តិករនៃវិស័យគណនេយ្យ និងសវនកម្មនៅកម្ពុជា

អាសយដ្ឋាន: ផ្លូវ ៩២ សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា

អ៊ីម៉ែល: info@naccambodia.gov.kh | គេហទំព័រ: www.naccambodia.gov.kh

ក.ជ.គ រក្សាសិទ្ធិក្នុងការកែប្រែស្តង់ដារទៅតាមការវិវត្តក្នុងក្របខណ្ឌអន្តរជាតិ